

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Marek Kruszewski

Protokolant: Małgorzata Grzęda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 września 2014r., w Ł.

sprawy z powództwa R. M. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę i ustalenie

1/ zasądza od Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz R. M. (1):

a/ 62'000,00 zł (sześćdziesiąt dwa tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 22'000,00 zł (dwadzieścia dwa tysiące złotych) od 11 maja 2012r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 40'000,00 zł (czterdzieści tysięcy złotych) od 29 marca 2014r. do dnia zapłaty;

b/ 1'509,01 zł (jeden tysiąc pięćset dziewięć złotych jeden grosz) tytułem zwrotu kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od 8 lutego 2013r. do dnia zapłaty;

c/ 3'548,00 zł (trzy tysiące pięćset czterdzieści osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od 20 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty;

d/ 11'827,50 zł (jedenaście tysięcy osiemset dwadzieścia siedem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów opieki, z ustawowymi odsetkami od 20 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty;

e/ 1'586,00 zł (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2/ oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3/ nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:

a/ od R. M. (1), z zasądzonych na jej rzecz roszczenia, 1'839,97 zł (jeden tysiąc osiemset trzydzieści dziewięć złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy),

b/ od Towarzystwa (...) S.A. w (...) 670,65 zł (cztery tysiące sześćset siedemdziesiąt złotych sześćdziesiąt pięć groszy)

4/ przyznaje biegłemu K. N. wynagrodzenie w wysokości 246,34 zł (dwieście czterdzieści sześć złotych trzydzieści cztery grosze) i zarządza wypłatę tej kwoty z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi.

UZASADNIENIE

16 października 2012r. R. M. (1) wniosła pozew przeciwko (...) S.A. w W., domagając się zasądzenia na swoją rzecz:

- 1/ 22'000,00 zł zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od 11 maja 2012r. do dnia zapłaty,
- 2/ 2'307,00 zł z tytułem zwrotu kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu,
- 3/ ustalenia, że pozwany ponosi odpowiedzialność za inne, nie dające się przewidzieć skutki wypadku,
- 4/ zasądzenie kosztów procesu według norm.

Powódka wywiodła swoje roszczenia z wypadku komunikacyjnego, który miał miejsce 24 października 2011r., w którym odniosła obrażenia.

Pozwany, któremu doręczono odpis pozwu 8 lutego 2013r. (k 126) nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie, jednakże wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu od powódki podnosząc, że dokonane w toku likwidacji szkody wypłaty w pełni rekompensują szkody doznane przez R. M. (1).

Postanowieniem z 11 kwietnia 2013r. Sąd zawiesił postępowanie i podjął je z udziałem następcy prawnego dotychczasowego pozwanego – Towarzystwa (...) S.A. w W..

Pismem wniesionym 22 kwietnia 2013r. powódka rozszerzyła powództwo o:

- 24'586,00 zł tytułem kosztów opieki,
- 3'548,00 zł dalszych kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pisma stronie przeciwnej.

Kolejnym pismem wniesionym 31 marca 2014r. R. M. (1) rozszerzyła powództwo w zakresie zadośćuczynienia wnosząc o zasądzenie z tego tytułu 79'500,00 zł z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 22'000,00 zł od 11 maja 2012r.,
- od kwoty 57'500,00 zł od dnia doręczenia pisma stronie przeciwnej.

Na rozprawie 11 września 2014r. powódka sprecyzowała, że domaga się odsetek od zadośćuczynienia rozszerzonego w ostatnim piśmie procesowym od dnia następnego po doręczeniu stronie pozwanej odpisu tego pisma, tj. od 29 marca 2014r.

Pismo to zostało doręczone pozwanemu 28 marca 2014r. (k 288). Pozwany wniósł o oddalenie powództwa także w rozszerzonym zakresie.

Stan faktyczny:

24 października 2011r. w Z. doszło do wypadku komunikacyjnego. Kierująca samochodem C. (...) M. P., jadąc ulicą (...) nie ustąpiła pierwszeństwa pieszym przechodzącym przez przejście doprowadzając do potrącenia m.in. R. M. (1). Prawomocnym wyrokiem z 5 marca 2012r. Sąd Rejonowy w Zgierzy stwierdził, że M. P. swoim zachowaniem wyczerpała znamiona czynu przestępnego opisanego w art. 177 § 1 kk i warunkowo umorzył postępowanie wobec niej uznając, iż stopień winy oraz stopień społecznej szkodliwości czynu nie są znaczne.

/ załączone akta II K 56/12 Sądu Rejonowego w Zgierzu: k 69-70 – wyrok /

Na skutek przedmiotowego zdarzenia R. M. (1) doznała urazu klatki piersiowej ze złamaniem żeber I, II, III, IV, V, VI po stronie prawej i stłuczenia kończyn dolnych. Zakres cierpień bólowych związanych z tymi obrażeniami

był znaczny i trwał około roku po wypadku. Było to związane z rozległością doznanego urazu, procesem zrostu kości, uszkodzeniem nerwów międzyżebrowych, wieku poszkodowanej oraz powikłań. Obrażenia te nie spowodowały zaburzeń wentylacyjnych, ani zmniejszenia pojemności życiowej płuc. Opisane uszkodzenia ciała powodowały u R. M. (1) utrudnienia w wykonywaniu zwykłych czynności dnia codziennego wymagających ruchu, takich jak: czynności higieny osobistej, ubieranie, wstawanie, siadanie, chodzenie po schodach. Z tego względu poszkodowana wymagała opieki osób trzecich przez około rok po zdarzeniu. Uszczerbek na zdrowiu związany z obrażeniami klatki piersiowej wynosi 10%.

/ opinia pisemna biegłego pulmonologa K. N.: k 213-214, zeznania biegłego K. N. – k 292/

W zakresie ortopedycznym powódka doznała stłuczenia kończyn dolnych, szczególnie kończyny lewej z krwiakiem uda lewego i zespołem zakrzepowym goleni lewej oraz złamania głowy kości strzałkowej lewej, które uległo wygojeniu. Trwały uszczerbek na zdrowiu związany z tymi obrażeniami wynosi 15%. Cierpienia związane z opisanymi obrażeniami były znaczne w początkowym okresie. Doznane kontuzje ortopedyczne skutkowały koniecznością korzystania z pomocy osób trzecich w wymiarze 4-6 godzin dziennie przez 3-4 miesiące, 2 godzin dziennie w późniejszym okresie, zaś od początku 2014r. poszkodowana wymaga pomocy przez około 1 godzinę dziennie.

/ opinia pisemna biegłego ortopedy M. S. – k 233-236 /

R. M. (1) ma obecnie 77 lat. Przed wypadkiem z października 2011r. powódka nie doznała żadnych urazów ani wypadków, nie cierpiała na żadne przewlekłe choroby poza jaskrą, która nie jest zbyt dokuczliwa. R. M. (1) była osobą w pełni samodzielnią i aktywną, prowadziła dom robiąc samodzielnie zakupy, piorąc, gotując sprzątając, zajmowała się działką i pomagała córce przy opiece nad dwójką kilkuletnich dzieci. Po wypadku poszkodowana przebywała w szpitalu przez dziesięć dni, nie przeprowadzano u niej żadnych poważniejszych zabiegów poza przekłuciem pęcherza, który wytworzył się na kontuzjowanej nodze. Kolejny pobyt powódki w szpitalu trwał od 8 do 11 listopada 2011r. i miał związek ze stwierdzonym dopiero wtedy złamaniem kości piszczelowej. Po opuszczeniu szpitala powódka wymagała codziennej zmiany opatrunków, nie była w stanie wykonywać żadnych czynności poza przemieszczeniem się z pomocą dwóch kul z pokoju do łazienki. Z czasem R. M. (1) zaczęła samodzielnie wykonywać czynności samoobsługowe, jednakże do dnia dzisiejszego wymaga pomocy innej osoby, co jest związane z koniecznością poruszania się przy użyciu kul. Powódka nie jest w stanie samodzielnie poruszać się poza miejscem zamieszkania zwłaszcza, że zamieszkuje w lokalu usytuowanym na trzecim piętrze w budynku bez windy, wymaga w takich sytuacjach asysty. Poszkodowana nadal odczuwa dolegliwości bólowe i drętwienie obu nóg, drętwienie ręki oraz ból mięśni międzyżebrowych po stronie złamanych w wypadku żeber. Od czasu wypadku poszkodowana zażywa stale leki przeciwbólowe – przez pierwszy rok był to Tramal, później Apap, stosuje też Stilnox w związku z problemami ze snem oraz Melatoninę. W grudniu 2011r. oraz styczniu 2012r. powódka korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych. Ponieważ był to przełom roku kalendarzowego poszkodowana zmuszona była skorzystać z zabiegów odpłatnych. Kolejny cykl rehabilitacji był wykonany w maju 2012r. i była ona częściowo refundowana. Kolejne rehabilitacje powódka przeszła w lipcu i sierpniu 2012r. i były one pełnopłatne ze względu na długi czas oczekiwania na zabiegi refundowane. Od 15 stycznia do 5 lutego 2013r. R. M. (2) przebywała na refundowanym turnusie rehabilitacyjnym w S.. Powódka dwukrotnie korzystała z odpłatnych wizyt u chirurga naczyniowego w 2012r. W czynnościach dnia codziennego powódka korzystała i korzysta dotychczas głównie z pomocy męża oraz dwóch córek.

/ karta leczenia szpitalnego – k 26, historia choroby – k 30-33, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k 54, informacja o przebytej rehabilitacji – k 59, zeznania świadka I. Ł. – k 134 odwrót – 135, zeznania powódki – k 292 w zw. z k 133 odwrót – 134 /

W okresie od listopada 2011r. do maja 2012r. powódka wydała na koszty leczenia związanego z wypadkiem 3'519,23 zł. Od maja 2012r. do marca 2013r. dalsze wydatki z tego tytułu wyniosły 3'549,65 zł.

/ kopie rachunków i faktur – k 63-107, kopie rachunków i faktur – k 153-206 /

Sprawca wypadku z października 2011r. objęty był w tamtym okresie ubezpieczeniem obowiązkowym oc na podstawie umowy zawartej z (...) S.A. w W..

/ niesporne /

W 2012r. doszło do połączenia (...) S.A. z Towarzystwem (...) S.A. w W. poprzez przeniesienie całego majątku pierwszej spółki na rzecz W..

/ odpis postanowienia – k 116-117 /

R. M. (1) zgłosiła szkodę ubezpieczycielowi 10 kwietnia 2012r. domagając się 50'000,00 zł zadośćuczynienia oraz 2'105,00 zł zwrotu kosztów leczenia.

/ załączone akta likwidacji szkody – k 72 /

Ubezpieczyciel wypłacił poszkodowanej zadośćuczynienie w wysokości 8'000,00 zł oraz kwotę 1'210,22 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia poniesionych do kwietnia 2012r.

/ niesporne /

Ponadto, R. M. (1) otrzymała od sprawcy wypadku 800,00 zł tytułem odszkodowania zasądzonego w wyroku karnym oraz 720,00 zł z własnego ubezpieczenia na życie.

/ zeznania powódki – k 292 /

Powódka mieszka razem z mężem w lokalu spółdzielczym i utrzymuje się z emerytury w wysokości około 1'600,00 zł miesięcznie.

/ zeznania powódki – k 292 /

Sąd zważył, co następuje:

Zasada odpowiedzialności pozwanego nie jest w tej sprawie kwestionowana i nie wymaga w związku z tym szczegółowego omówienia. Wynika ona z odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji – art. 435§ 1 w zw. z art. 436 § 1 kc oraz zawartej przez poprzednika prawnego (...) S.A. umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych – art. 822 § 1 kc.

Roszczenie o zadośćuczynienia jest uzasadnione na podstawie art. 445 § 1 w zw. z art. 444 § 1 i 2 kc. Wysokość tego świadczenia uzależniona jest przede wszystkim od rozmiaru krzywdy doznanej przez powódkę. Rozważając to kryterium Sąd wziął pod uwagę fakt, że mimo swojego wieku R. M. (1) była przed wypadkiem osobą sprawna i w pełni samodzielną, nie cierpiała na żadne przewlekłe schorzenia, które w sposób istotny mogłyby ograniczać jej aktywność życiową. Na skutek przedmiotowego zdarzenia powódka stała się osobą o znacznie ograniczonej sprawności, zdaną do chwili obecnej na pomoc innych w stopniu nieuzasadnionym jej wiekiem i wcześniejszym stanem zdrowia, i zmuszoną do znacznego ograniczenia swej aktywności ze względu na problemy lokomocyjne. Urazy, których doznała poszkodowana spowodowały spory uszczerbek na zdrowiu powódki i były źródłem znacznych cierpień fizycznych i psychicznych trwających przez dosyć długi czas, zaś skutki wypadku trwają po dzień dzisiejszy.

Z drugiej strony, ze względu na wiek poszkodowanej nie można mówić aby na skutek wypadku z października 2011r. utraciła ona całkowicie czy chociażby częściowo zdolność do wykonywania pracy zarobkowej, czy zmniejszyły się jej widoki na przyszłość w tym obszarze aktywności. Nie można jednak zapominać, że utrzymujące się dolegliwości spowodowały istotne pogorszenie jakości życia poszkodowanej, zaś brak pozytywnych prognoz odnośnie doznanych urazów może mieć negatywny wpływ na stan zdrowia ogólnego powódki.

Rozstrzygając w przedmiocie zadośćuczynienia, Sąd miał także na uwadze fakt, że świadczenie to nie może mieć symbolicznego wymiaru, musi stanowić realną wartość ekonomiczną nieosiągalną dla pokrzywdzonej w normalnych warunkach, aby mogło należycie zrekomensować szkodę niemajątkową.

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia nie może następować w oderwaniu od realiów ekonomicznych społeczeństwa.

Mając na względzie przywołane kryteria, Sąd uznał kwotę 70'000,00 zł za odpowiednią rekompensatę krzywdy doznanej przez R. M. (1) w następstwie przedmiotowego wypadku i po uwzględnieniu wypłaty dokonanej z tego tytułu przez ubezpieczyciela orzekł, jak w pkt. 1 a.

Odsetki od tego świadczenia zostały zasądzone zgodnie z żądaniem na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc. Ze względu na datę zgłoszenia szkody oraz dyspozycje art. 817 § 1 kc należało uznać, że wymagalność roszczenia przypadła na dzień następny po upływie trzydziestodniowego terminu od zgłoszenia szkody, w zakresie pierwotnego żądania zadośćuczynienia. Strona pozwana nie udowodniła natomiast, aby w sprawie zachodziły przesłanki uzasadniające przedłużenie terminu do spełnienia świadczenia w oparciu o art. 817 § 2 kc.

Roszczenie o zwrot kosztów leczenia jest uzasadnione na podstawie art. 444 § 1 kc. Z dowodów przedstawionych w sprawie wynika, że szkoda ta obejmował kwotę 3'519,23 zł w okresie poprzedzającym wytoczenie powództwa. Kwotę tę należało pomniejszyć o wypłatę dokonaną przez ubezpieczyciela w wysokości 1'210,22 zł oraz odszkodowanie wypłacone bezpośrednio przez sprawczynię wypadku, do czego została zobowiązana w postępowaniu karnym, tj. o 800,00 zł. Uwzględniając fakt, że ta część odszkodowania obejmuje wydatki poprzedzające wytoczenie powództwa, żądanie odsetek od dnia następnego po doręczeniu pozwu ubezpieczycielowi, któremu już wcześniej zgłoszono szkodę, było w pełni usprawiedliwione na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc.

W okresie po wytoczeniu powództwa R. M. (1) wykazała poniesienie kosztów leczenia w wysokości 3'549,65 zł, czyli nieznacznie przekraczającej żądanie zgłoszone w piśmie wniesionym 22 kwietnia 2013r. Odpis tego pisma został przesłany pełnomocnikowi strony przeciwnej już 18 kwietnia 2013r. (k 207). Uzasadniało to zasądzenie odsetek od tej części roszczenia, od 20 kwietnia 2013r.

Roszczenie o zwrot kosztów opieki uzasadnione jest na podstawie art. 444 § 1 kc. Uwzględniając zakres opieki wskazany przez biegłych oraz stawkę godzinową opiekuna zawodowego na poziomie 9,50 zł za godzinę, Sąd wyliczył wysokość tego świadczenia stosując następujący algorytm:

- od listopada 2011r. do lutego 2012r. włącznie – 5 godzin dziennie,

- przez kolejne osiem miesięcy, tj. do października 2012r. – 2 godziny dziennie,

- od listopada 2012r. do połowy kwietnia 2013r., tzn. do zgłoszenia roszczenia rozszerzonego pismem z 22 kwietnia 2013r. – 1 godzina dziennie. Ponieważ żądanie zwrotu kosztów opieki sformułowane w piśmie z 22 kwietnia 2013r. nie wskazywało *expressis verbis* okresu, którego dotyczy, należało uznać, że obejmuje ono okres od wypadku do wniesienia tego pisma. Tak zakreślona podstawa faktyczna tego roszczenia nie została rozszerzona w późniejszym toku procesu i była dla Sądu wiążąca – art. 321 § 1 kpc. Z tego względu Sąd nie wyliczał ewentualnych kosztów opieki za późniejszy okres. Wobec powyższego należało orzec, jak w pkt 1 d.

W pozostałej części powództwo o zapłatę podlega oddaleniu jako nieudowodnione.

Sąd oddalił też żądanie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość uznając, że obecna treść przepisu art. 442¹ § 2 kc wyklucza istnienie po stronie powodowej interesu prawnego w uzyskaniu takiego rozstrzygnięcia, zaś interes taki jest przesłanką konieczną do skutecznego domagania się ustalenia – art. 189 kpc. Między stronami nie ma sporu co do faktu, że szkoda powódki wynikała z występku, co znalazło potwierdzenie w wyroku sądu karnego. Obowiązujący w takim przypadku dwudziestoletni termin przedawnienia jest w zupełności wystarczający dla ujawnienia wszelkich szkód mogących powstać w przyszłości.

O kosztach procesu Sąd orzekł z zastosowaniem zasady ich proporcjonalnego rozdzielenia – art. 100 kpc, mając na uwadze, że powództwo zostało uwzględnione w 71,75%.

Stosownie do treści art. 98 kpc Sąd uwzględnił następujące wydatki stron poniesione w toku postępowania:

a/ po stronie powódki – wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika – 3'600,00 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17,00 zł oraz udokumentowane wydatki na korespondencję doręczaną bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej – 13,90 zł,

b/ po stronie pozwanej - wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika – 3'600,00 zł oraz udokumentowane wydatki na korespondencję doręczaną bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej – 7,60 zł.

Nieopłacone koszty sądowe na które złożyły się opłata od pozwu oraz wydatki na wynagrodzenie biegłych obciążają strony według tej samej zasady, na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 uksc w zw. z art. 100 kpc.